

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460526

10. De his, qui Filios occiderunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61800)

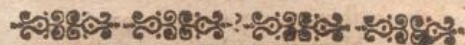
nem non incurrant. *c. 1. h. tit. c. perpendimus. 23. de Sent. excomm.*

An ex hac causa Clerici quoque perdant privilegium fori? rationem dubitandi suggerit *d. c. 1. h. tit. maximè verò c. ex parte 27. de Privil.* ubi perspicuè cavetur, in Clericis sine habitu, & tonsura comprehensos à Magistratu sæculari jurisdictionem exerceri posse. Unde quòd tales Apostatæ sine prævia monitione Episcopi priventur privilegio fori, cum multis tenet Aloyl. Ricc. in *Prax. aur. p. 2. resol. 72 num. 2.* Verùm plures, quos citat Barb. in *c. 1. h. tit.* sustinent contrarium propter *c. 25. & 45. de Sent. excomm.* in quibus ad amittendum hoc privilegium trina monitio requiritur. Oppositum *c. ex parte.* Gloss. *ibid. V. in delicto.* accipit de Clericis fori in minoribus constitutis, de quibus non constabat, an essent Clerici, & qui modò habitum assumebant, modò deponebant in fraudem jurisdictionis sæcularis. Confer Fachin. *lib. 9. controv. c. 28.*

Apostasia à religione fit, si Religiosi Professi dimisso habitu à suo Monasterio, vel Ordine sine licentia Prælati recedunt, absque proposito revertendi. Addidi: *dimisso habitu*; nam qui habitu retento è Monasterio fugiunt, non apostatæ, sed fugitivi sunt. Clar. in *Pr. crim. lib. 5. §. fin. q. 78.* Quin nec apostatæ, nec fugitivi sunt, qui ex causa aliqua è Monasterio animo redeundi abeunt. Si tamen sine justa causa quis fugiat, & habitum quidem, sed sub aliis vestibibus tectum portet, talem nihilominus tanquam apostatam puniri posse, docet Quartana in *Sum. Bullar. V. apostata.* Tales apostatæ ipso facto incurrunt excommunicationem. *c. 2. Ne Clerici, vel Monach. in 6.* Tempore Apostasiæ in Sacris ordinati ab exercitio Ordinum etiam post actam penitentiam suspenduntur, donec S. Pontifex dispenset. *c. fin. h. t.* Aliqui volunt, hæc Apostatas perpetuò inhabiles esse ad

prælaturas, & dignitates citra specialem dispensationem S. Pontificis, sed sine fundamento, & textu juris. Clariff. D. D. Gletle *d. c. 6. §. 1. n. 6.*

Anabaptismus, seu reiteratio baptismi gravis sacrilegium est, & ii, qui dolo malo baptismum iterant, aut recipiunt, jure civili ultimo supplicio addicuntur. *l. 2. C. h. t.* jure verò Canonico repaptizati, & probabilius etiam rebaptizantes irregularitatem incurrunt per *c. qui his. 117. dist. 4. de consecr.* & *c. 2. h. t.* ubi etiam acolytho publicè ministranti eadem poena infertur; quod & de aliis ministris intelligit Barb. in *d. c. 2. n. 2. & 4.* Covar. in *c. si furiosus. p. 1. in pr. n. 8.*

TITULUS X.

De his, qui filios occidunt.

SUMMARIA.

1. Parricidii homonymia. 2. Definitio. 3. Divisio.
4. Atrocitas.
5. A quibus? 6. 7. 8. In quas personas? 9. Quo modo?
10. Ob quem finem admittatur parricidium?
11. 12. 13. Recensentur poena, quibus parricida puniuntur.

Delicta contra secundam tabulam Decalogi, vel vitam, vel pudicitiam, vel res familiares lædunt. Vitam lædit homicidium, præsertim verò parricidium.

§. I.

Voce parricidii olim quodvis homicidium, ac delictum capitale venit, arg. *l. 2. §. 23. ff. de Orig. jur.* juxta quam ii, qui præerant rebus capitalibus, quæstores parricidii appellabantur; impræsentiarum autem homicidium in personas conjunctas impiè commissum significat.

§. II.

Definitur parricidium, quòd sit caedes
L 2 illius, 2

illius, qui sanguine, affinitate, vel conjugio junctus est. Colligitur ex l. 1. ff. Ad leg. Pomp. de parricid.

§. III.

- 3 *Dividitur parricidium in proprium, seu verè tale. & improprium, seu quasi tale. Parricidium verum est homicidium à liberis in parentes, vel à parentibus in liberos commissum. l. un. C. De his, qui parent, vel lib. occid. Impropriè tale est homicidium cognatorum collateralium, vel affinium, itémque conjugum. d. l. 1. ff. Ad leg. Pomp. de parricid.*

§. IV.

- 4 *Causa efficiens parricidii est vel remota, vel proxima.*

Remota est jus partim naturale, partim humanum. Naturale quidem: quia ipsa natura, & humana clementia id facinus abhorret, & omnibus modis execratur. Gribald. in de homicid. c. 1. n. 5. Humanum, præcipuè lex Pompeia: quia nefarium hoc scelus in classem delictorum publicorum retulit, eique certas pœnas determinavit. §. 6. Inst. de Publ. judic.

- 5 *Proxima sunt Parricidæ, qui fata parentum, liberorum, aliarumque personarum necessitudine junctarum properant. d. l. 1. §. 9. §. 1. ff. Ad leg. Pomp. de parricid. Quorum primus fuit L. Ostius, qui patrem; Publius Maleolus, qui matrem occidit. Tit. Liv. hist. Rom. lib. 48. Hodie autem crimen hoc frequenter committunt fœminæ, quæ illegitimis amplexibus virginitatem Veneti consecrârunt, & ut contumeliam ex hoc facto imminuentem declinent, conceptum partum aut in utero, aut clam editum suffocant; quo de vide confit. criminal. Caroli V. art. 131. & ibi Interpp.*

§. V.

- 6 *Objectum parricidii sunt personæ conjunctæ, in quas delictum hoc committitur. Ubi*

secernendum parricidium verè tale à parricidio impropriè tali.

Parricidium verè tale committitur in parentes, & liberos, nec legitimos solum, sed & naturales, imò etiam incestuosos, adulterinos, sacrilegos, sine discrimine sexûs, ætatis, ac gradûs: siquidem charitas sanguinis, & amor naturalis, quem lex Pompeja de parricidiis spectat, hic nullam recipit distinctionem. Alex. in lex factio §. si quis rogat. ff. Ad Scutum Trebell. Clar. l. 5. sent. §. homicidium. num. 2. Excusantur tamen à parricidio ii, qui parentes, vel liberos patriæ rebelles, vel perduelles occidunt, eò quòd pietas patriæ pietati in parentes præferenda sit. l. minimè. 35. ff. de Relig. & sumpt. fux. Item ii, qui liberos, aut parentes interficiunt ad sui defensionem moderamine inculpatæ tutelæ observato, cum defensio jure naturæ cuiusvis permissa, & omnis honesta ratio expediendæ salutis sit. l. 3. ff. de F. & F. l. 4. 13. & fin. ff. Ad Leg. Aquil. l. 1. §. 27. ff. de vi & vi arm. Reverendiss. Christoph. Priggel in Man. pract. de Appel. Obser. 25. n. 4. Menoch. de Arbitr. jud. lib. 2. cas. 356. n. 35.

Sed quid juris, si mater abortum procuret, & fœtum, qui adhuc in ventre vehitur, abigat?

Exeditum est, matrem, quæ fœtum formatum, & animatum medicinâ, veneno, vel quâcunque aliâ ratione expellit, ac interimit, non minus parricidii ream esse, quàm illam, quæ infantem jam in lucem editum occidit; attamen in pœnis differentiam servari, & plerumque mitius puniri matrem, quæ infantem in utero perimit, advertit Decian. in Pr. crim. l. 9. c. 8. n. 14. Nec immeritò: licet enim non minus impia sit mater, quæ lucem invitet nascituro, & prolem extinguit, antequam in lucem effundat, longè tamen crudelior est illa, quæ filio, quem jam natum vidit, & amplexata est, præsentem adimit vitam, & propterea etiam crudelius supplicium meretur.

tur. Interim etiam priori casu, mater capitali poenâ plectenda est per l. 39. ff. de Poen. & con-
stit. crim. Caroli V. art. 133. Porro si partus,
quem mater abegit, nondum fuit vitalis, nec
homicidii rea, nec ultimo supplicio afficienda,
sed arbitrariè punienda erit, puta relegatione,
fustigatione, aut simili per l. 8. ff. Ad leg.
Cornel. de Sic. l. 39. ff. de Poen. c. 8. & 9. cau-
sâ 32. q. 2. c. 20. de Homicid. & const. Caro-
lin. d. art. 133. Clar. 5. sent. §. fin. q. 68.
Menoch. de Arbitr. jud. casu 357. Berlich.
p. 4. concl. 8.

8 Parricidium improprie tale committitur
primò in personas collaterales nempe fratrem
& sororem non tantum germanum, sed & con-
languineum, aut uterinum: item in patrum,
avunculum, amitam, materteram, consobri-
num, & consobrinam. l. 1. ff. ad Leg. Pomp. de
parric. Secundo in affines, qui nuncupatione
parentum, aut liberorum veniunt, veluti in vi-
tricum, novercam, privignum, privignam,
generum, nurum, socerum, & socrum. d. l. 1.
l. 3. l. 4. ff. Eod. §. 6. Inst. de Publ. Judic.
Tertio in maritum, & uxorem, quod in specie
maritidii, vel uxoricidii indigitatur; ut
& in sponsum, & sponsam: licet enim hæ perlo-
næ omisæ sint in Lege Pompeia, sententia ta-
men legis continentur. l. 1. & 3. ff. Ad Leg.
Pomp. de parricid.

§. VI.

9 Formam parricidii absolvit animus. & ma-
lum propositum occidendi, ac parricidium
perpetrandi, & factum ipsum juxta §. 6. Inst.
de Publ. jud. ibi: *cujus dolò malò factum*
est, & constit. crim. Caroli V. art. 131. in
pr. ibi: bößhafftiger/williger Weißheit. Hinc
si cædes personarum conjunctarum præter
intentionem, & animum occidendi eveniat,
nunquam ordinaria poena, sed alia imponi-
tur. Decian. in *Pr. crim. lib. 9. c. 15. n. 1.*
& 35. Planè jure communi quoque cona-
tus hujus criminis ordinariæ poenæ subjacere

videtur, adeoque filius, qui venenum eme-
rat, ut hóc parentem subduceret, quamvis da-
re non potuerit, aut mors insequuta non sit,
lege Pompeiâ tenetur. l. 1. in fin. ff. Ad Leg.
Pomp. de parricid. Secus de consuetudine, quâ
per totum nunc orbem inolevit, ut nifus, vol
conatus pro effectu non sit putandus, ut do-
cet Jul. Clar. d. §. fin. q. 92. in pr. Farinac.
tit. 14. q. 120. n. 152. p. 4.

§. VII.

Finis parricidii est aut bonum vindictæ pri-
vata, aut commodum aliquod temporale, ob
quod teterrimum hoc facinus admittitur.

§. VIII.

Effectus parricidii consistit in poenis, circa
quas iterum distinguendum est inter parrici-
dium verè tale, & quasi, seu improprie tale.

Pœna parricidii verè talis est, ut parricida,
nec non confcius, ac socius criminis, culeo,
cum cane, gallo gallinaceo, vipera, & simia
insutus projiciatur in vicinum mare, vel flu-
men, quò omni elementorum usu vivus ca-
rere incipiat, & ei cælum superstiti, terra mor-
tuo auferatur. §. 6. Inst. de Publ. judic. l. 9. ff.
Ad leg. Pomp. de Parricid. l. un. C. De his, qui
par. vel lib. Verùm hæc pœna plerisque in lo-
cis, ac Provinciis Germaniæ non amplius
observatur propter periculum desperationis,
& juxta *Constit. crim. Caroli V. art. 131. mu-*
lier (idem dicendum de aliis parricidis) vivum,
& perfectum à se editum infantem dolosè
occidens viva defodi in terram, & per ejus
corpus stipes, seu palus transfigi; aut, ad
evitandam desperationem, aquâ suffocari de-
bet. Quin nec hæc pœna usu recepta est,
non solum ob periculum desperationis, sed
etiam, quia ad terrorem incutiendum effi-
caciùs videtur, si infanticidæ in publico con-
spectu hominum cruento supplicio maeten-
tur, quàm si absque sanguinis effusione per-
eant. Jul. Clar. 5. sent. §. parricid. n. ult. §.
& ita pluries. Christoph. Blumlacher

ad d. *constit. Carol. art. 131. sub n. 1.* ubi testatur, hanc sententiam hic loci communiter secutum fuisse laudatissimum Consilium Aulicum.

12 De jure Canonico dolosè occidens filium in Monasterium detrudebatur ad agendam perpetuam poenitentiam. *c. 1. b. 1.* At hodie poena est arbitraria pro excessu augenda, vel minuenda P. Engl. *ad b. t. n. 1.* Quòd si parentes dormientes tenellum infantem in eodem lecto locatum citra dolum & intentionem, pravià tamen aliquà culpà, aut negligentia oppresserint, per tres annos poenitentiam agere, unumque eorum in pane, & aqua peragere debebant. *c. fin. h. t.* Qui rigor similiter obsolevit. Decian. in *Pr. crim. lib. 9. c. 8. n. 20.* Menoch. *lib. 2. de Arbitr. jud. q. 356. n. 61.*

13 Poena parricidii improprie talis est poena legis Corneliae de sicariis, id est, ordinarium homicidii supplicium. *l. 1. l. 9. §. 1. ff. Ad Leg. Pomp. de parricid.* nisi quòd interdum ob circumstantias exasperetur, ita enim reus in casu interfecti conjugis, vel consanguinei proximioris antea forcipibus candentibus aduritur, vel trahèr impostus ad locum supplicii rapitur juxta *Constit. crim. Caroli V. art. 137. in fin.* Petr. Theodoric. in *Col. crim. c. 7. aphor. 8. n. 26.*

TITULUS XI. De Infantibus, & languidis expositis.

SUMMARIA.

1. Quid sit expositio infantum? 2. Repugnat juri naturali? 3. 4. A quibus? 5. In quos? 6. quo modo? 7. Et qua intentione committatur?
8. Quibus poenis afficiantur ii, qui exposuerunt? 9. Quamnam expositum teneantur alere? 10. Quid juri circa expositionem Languidorum?

Parricidio proxima est expositio infantum: tam enim nefarium est exponere, quam necare infantem. *l. necare. 4. ff. de Agnos. & alend. lib.*

§. I.

Definitur expositio infantum, quòd sit delictum, quo partus recens à patre, vel matre quasi pro derelicto habitus, exponitur, & fortunæ casibus objicitur.

§. II.

Causa efficiens expositionis infantum est duplex: remota & proxima.

Remota est jus, quòd natura omnia animalia docuit: nam, ut Justinianus in *Novel. 153. in pr.* loquitur, expositio infantum est crimen à sensu humano alienum, quòd ne ab ullis quidem Barbaris admitti credibile est. Sed verò optandum non sperandum illud sæculum aureum, quò malitia hominum ita deferberit, ut hæc, & alia facinora essent inaudita.

Proxima sunt Parentes, qui contra infantem à natura pietatis rationem recens natos abijciunt, & exponunt, tantò deteriores homicidiorum pollutis, quantò calamitosioribus id inferunt. *l. fin. C. h. t. Novel. 153. c. 1. in fin.*

Quæstio aliquando incidit, an ab immani hoc crimine, ejusque poenis excusetur mater, quæ non ex malevolentia erga prolem, sed tantum ad declinandam infamiam infantem exposuit?

In affirmativam præpendet Jul. Clar. *5. Sent. §. fin. q. 83. n. 7.* ubi refert, à Senatu Mediolanensi puellam nobilem absolutam fuisse, quæ honoris servandi causà infantem exposuit, idque rectè judicatum defendit Menoch. *de Arbitr. lib. 2. casu 396. n. 6.* eò quòd non impietas eam moverit, sed proprius honor, qui non modò filiis, sed & vitæ propriæ antefertur, arg. *l. isti quidem. §. 2. ff. Quod metus causa.*

Verum displicet hæc sententia: quia licet honor æquiparetur vitæ, atque ad tuendum ho-